

ХУЛОСАИ КОМИССИЯИ ЭКСПЕРТИИ

шурои диссертатсионии 6D.KOA-113-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба диссертатсияи Раҳмонзода Наргис Раҳмон дар мавзӯи “Ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон зимни таълими калима ва таъбирҳо” барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3.5.3.– Назария ва методикаи таълими забони тоҷикӣ

Диссертатсияи илмии Раҳмонзода Наргис Раҳмон ба яке аз масъалаҳои мубрами илмӣ-методӣ бахшида шудааст, ки он таҳияи методикаи аз ҷиҳати илмӣ асоснок ва низоми самарабахши кор оид ба ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон, инчунин истифодаи усулҳои фаъол ва технологияҳои инноватсионии таълимро дар дарсҳои забони тоҷикӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар бар мегирад. Мубрамияти таҳқиқи мавзӯи мазкур дар он зоҳир мегардад, ки дар шароити татбиқи муносибати босалоҳият ба таълим муайян намудани мушкилоти азхудкунии воҳидҳои луғавӣ аз ҷониби хонандагон, такмили малакаҳо ва рушди нутқи онҳо, инчунин таҳияи амсилаи самарабахши ташаккули салоҳияти иртиботӣ дар раванди омӯзиши калима ва таъбирҳо аҳаммияти муҳими илмӣ ва амалӣ дошта, барои такмили раванди таълим дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ заминаи мусоид фароҳам меорад.

Маҳз ҳамин ҷиҳати масъала дар диссертатсияи Раҳмонзода Наргис Раҳмон мавқеи меҳварӣ дошта, дар саросари рисола ҳамчун самти асосии таҳқиқ ба таври пайгирона мавриди баррасӣ қарор гирифтааст. Муаллиф дар заминаи таҳлили ҳамаҷонибаи адабиёти илмӣ, педагогӣ ва методӣ, таҷрибаи пешқадами омӯзгорон ва мушоҳидаи бевоситаи раванди таълим асосҳои илмӣ-методии ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон ва низоми самарабахши корро дар ин самт муайян намудааст. Дар рисола роҳҳо, шаклҳо ва воситаҳои татбиқи усулҳои фаъол ва технологияҳои инноватсионии таълим дар дарсҳои забони тоҷикӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ пешниҳод гардида, имкониятҳои онҳо ҷиҳати рушди нутқ, такмили малакаҳои муошират ва баланд бардоштани фаъолнокии таълимии хонандагон нишон дода шудаанд.

Арзиши илмӣ таҳқиқ дар он ифода меёбад, ки муаллиф масъалаи ташаккули салоҳияти иртиботиро дар раванди омӯзиши калима ва таъбирҳо аз мавқеи талаботи муосири таҳсилот мавриди таҳлил қарор дода, барои ҳалли он пешниҳодҳои назариявӣ ва амалии асоснок ироа намудааст. Натиҷаҳои бадастомада метавонанд барои такмили мазмун ва методикаи таълими забони тоҷикӣ, таҳияи маводи таълимию методӣ ва баланд бардоштани самаранокии фаъолияти таълимии омӯзгорон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ мусоидат намоянд.

Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31 - 33 - и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Дар зинаи таҳсилоти миёнаи умумӣ дарсҳои забони тоҷикӣ барои таҳияи методикаи аз ҷиҳати илмӣ асоснок ва низоми самарабахши кор оид ба ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон имкониятҳои фароҳ ва заминаи мусоид фароҳам меоранд.

Аз ин рӯ, метавон, пеш аз ҳама, натиҷаҳои таҳқиқот ва тавсияҳои пешниҳодшударо метавон дар амалияи корҳои таълимию тарбиявии ҳамаи муассисаҳои таълимӣ ва курсҳои тақмили ихтисоси омӯзгорони синфҳои миёнаи умумӣ метавон истифода бурд.

Мавзӯ ва муҳтавои диссертатсионии Раҳмонзода Наргис Раҳмон дар мавзӯи “Ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон зимни таълими калима ва таъбирҳо” ба шиносномаи ихтисоси илмӣ 5.3.5.3.– Назария ва методикаи таълими забони тоҷикӣ, ҳамчунин, ба Феҳристи ҚОА - и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти №267 мутобиқат мекунад.

Диссертант Раҳмонзода Наргис Раҳмон дар рисолаи хеш коркарди ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон зимни таълими калима ва таъбирҳо бо таърифи маводи назариявӣ-методӣ, натиҷаҳои озмоишҳои педагогии дар ҷараёни таълими забони тоҷикӣ дар синфҳои миёнаи умумӣ гузаронидашуда ва андешаҳои илмӣ худ таҳия ва пешниҳод намудааст, ки аз ҷумлаи дастовардҳои муҳими диссертатсия ба шумор меравад.

Аз ин нуктаи назар, мавзӯи рисолаи Раҳмонзода Наргис Раҳмон муҳтавои муҳим буда, аз ҷиҳати назариявӣ амалӣ низ шоистаи дастгирӣ аст.

Диссертатсияи мазкур мутобиқ ба талаботи Низомнома дар бораи шурои диссертатсионӣ, ки 30 июни соли 2021 таҳти №267 ба тасвиб расидааст, таълиф шудааст. Ва ин кори диссертатсионӣ дар кафедраи методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷики МДТ-и «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б. Ғафуров» иҷро шуда, бо қарори ҷаласаи васеи муассисаи мазкур муҳокима ва ба ҳимоя пешниҳод шудааст (Суратҷаласа аз 6 апрели соли 2026, №9).

Дар ҳуҷҷаҳои ҷаласаи васеи кафедраи методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷики МДТ-и «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б. Ғафуров» ба диссертатсия баҳои объективӣ ҳамаҷониба дода шудааст.

Натиҷаҳои асосии кори диссертатсионӣ дар 20 мақолаи илмӣ, аз ҷумла, дар маҷаллаҳои эътирофнамудаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 6 мақола нашр шудааст.

Теъдоди интишороти доктара ба ҷараёни таҳқиқот ва таҳияи маҷаллаҳои эътирофнамуда ба талаботи банди 34 - Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки

бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти №267 тасдиқ шудааст, мутобиқат мекунад.

Маводи диссертатсия бо истифода аз ишораҳои мувофиқ ба муаллифони онҳо ва ба сарчашмаҳои иқтибосшуда қорбасти шудааст, ки ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат мекунад.

Диссертатсия ба талаботи Низомномаи дар бораи шурои диссертатсионӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, аз ҷониби муаллиф фикрҳои ҷолиб пешниҳод шудааст. Инчунин, дорои ягонагии дохилӣ, натиҷаҳо ва муқаррароти нави илмӣ барои ҷимояи ошкор мебошад, ки аз саҳми шахсии муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ дар илми педагогика ва методикаи таълим шаҳодат медиҳад.

Аҳамияти таҳқиқ, навіниҳои илмии диссертатсия ва арзиши амалии онро ба назар гирифта, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи Раҳмонзода Наргис Раҳмон дар мавзӯи “Ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон зимни таълими калима ва таъбирҳо” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3.5.3.– Назария ва методикаи таълими забони тоҷикӣ ба ҷимоя пешниҳод кардан мумкин аст.

Комиссияи экспертӣ диссертатсияи Раҳмонзода Наргис Раҳмон дар мавзӯи “Ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон зимни таълими калима ва таъбирҳо” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3.5.3.– Назария ва методикаи таълими забони тоҷикӣ дар асоси банди 60-и Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ

ҚАРОР ҚАРД:

1. Диссертатсияи Раҳмонзода Наргис Раҳмон дар мавзӯи “Ташаккули салоҳияти иртиботии хонандагон зимни таълими калима ва таъбирҳо” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3.5.3.– Назария ва методикаи таълими забони тоҷикӣ ба ҷимоя қабул карда шавад.

2. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки қорҳои илмӣ-таҳқиқотиашон ба ихтисоси 5.3.5.3.– Назария ва методикаи таълими забони тоҷикӣ мувофиқат доранд, ба ҳайси муқарризонии расмӣ пешниҳод менамояд:

- **Негматов Садуллоҷон Эргашевич** - доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи забоншиносии умумӣ ва типологияи муқоисавӣ Донишгоҳи миллии Тоҷикистон;

- **Ганиева Бунафша Ҷумабоевна** - номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи психология ва социологияи идоракунии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

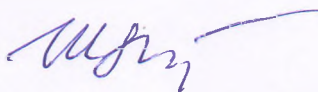
3. Ба сифатӣ муассисаи пешбар

- Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни тавсия дода шавад.

4. Барои ҷойгир намудани эълон оид ба ҳимояи диссертатсия дар сомонаҳои Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон розигӣ дода шавад.

5. Барои ҷопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис (100 адад) ва ирсол гардидани он ба суроғаи таъйиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои педагогӣ,
профессор

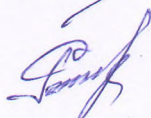
Шербоев Саидбой

Аъзои комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои филологӣ,
профессор

Солехов Мирзо Одинаевич

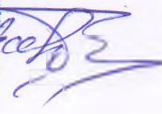
доктори илмҳои филологӣ,
профессор

Ҳомидзода Дилмурод Ражаб

Имзоҳои С. Шербоев, М. О. Солехов ва Д. Р. Хомидзода – ро тасдиқ мекунам

Сардори Раёсати кадрҳо
ва корҳои махсуси ДМТ

Шодихонзода Э.Ш.

“ 29 ” 06 соли 2026